

Edunvalvontaa ei ole aiemmin tutkittu yrityksen johtamisen näkökulmasta. Arto Jokisen väitöskirja valottaa uusia näkökohtia edunvalvonnan niveltymisestä yrityksen johtamiseen.

Edunvalvonta on nykyaikaisessa yhteiskunnassa kaikkien kansalaisten perusoikeus. Kuka tahansa yksittäinen kansalainen tai ryhmä voi käyttää tässä väitöskirjassa esitettyjä tekniikoita. Vaikuttaminen erityisesti kansainvälisellä tasolla vaatii kuitenkin tuekseen verkoston ja rahaa.

Väitöskirja perustuu haastattelujen ja kyselytutkimusten lisäksi tutkijan omiin kokemuksiin edunvalvontatehtävissä niin Suomessa kuin kansainväliselläkin tasolla. Tutkijan näkökulma aiheeseen on korostuneen käytännönläheinen.

Kansainvälisiä verkkoja

Julkinen päätöksenteko on kansainvälistynyt voimakkaasti. Päätöksiä tehdään lukuisissa kansainvälisissä järjestöissä. Edunvalvonta on seurannut kehitystä ja edunvalvontaorganisaatiot ovat tyypillisesti verkottuneet paikalliselta tasolta aina globaalille tasolle asti. Nämä edunvalvontaverkot välittävät nopeasti pienetkin signaalit sekä jäsenyrityksille että harkitusti myös muille edunvalvontaorganisaatioille.

Yritys voi sopeutua tulevaisuuden yritys ympäristöön strategiansa mukaisesti esimerkiksi investoimalla uuteen tekniikkaan. Mikäli sopeutuminen on kallista esimerkiksi olemassa olevan rakenteen vuoksi, voi tulevaisuutta yrittää muuttaa edunvalvonnalla. Edunvalvontaa voi myös käyttää muutosten hidastamiseen siten, että yritys ehtii tehdä tarvittavat muutokset.

Edunvalvonnan avulla yritys vaikuttaa ympäröivään yhteiskuntaan niin paikallisella, kansallisella kuin kansainväliselläkin tasolla. Vaikuttamisen lisäksi yritys kerää edunvalvonnan avulla tietoa tulevista muutoksista omia suunnitelmiaan varten. Edunvalvonta on ollut siinä määrin tehokasta, että sitä on pyritty rajoittamaan erilaisin tavoin. Edunvalvonnan pelikentän rajoittavat säännöt tulevat sekä lainsäädännöstä, politiikan teorioista, etiikasta, tavoista että myös instituutioista.

Sopiva koko tärkeää

Edunvalvontajärjestöt ovat keskeisessä asemassa sekä Suomessa että EU:n tasolla toimittaessa. Yritykset pyrkivät ajamaan omia etujaan näissä järjestöissä ja niiden muodostamissa suurissa verkostoissa. Yrityksen näkökulmasta edunvalvonta on verkostojen hallintaa kilpailun ja yhteistyön keinoin. Tehokkaasti etujaan valvovat yritykset etsivät jatkuvasti yhteistyökumppaneita ja pyrkivät valvomaan etujaan vanhoissa verkostoissa. Koska edunvalvontaorganisaatiot yleensä toimivat konsensusperiaatteella, voivat yritykset äärimmäisenä keinona jumittaa edunvalvontakoneiston päätöksenteon ja ajaa omaa etuaan itsenäisesti tai pienessä ryhmässä.

Tekniikan lisensiaatti, kauppatieteiden maisteri Arto Jokisen väitöskirjan mukaan edunvalvontaorganisaatiolla on aiheesta riippuva ihanne koko. Suuret edunvalvontaa harjoittavat organisaatiot kykenevät yksituumaisesti ajamaan vain hyvin yleisiä asioita. Hyvin pienten yksiköiden poliittinen painoarvo on taas yleensä niin pieni, ettei sillä ole vaikutusta varsinkaan kansainvälisellä tasolla.